

een schatting maken van het hoogste aantal exemplaren per vierkante meter. De larven en de vrouwtjes hebben een verschillend glimpatroon. Om een onderscheid te kunnen maken, zou u daarnaast een beschrijving van het glimpatroon kunnen doorgeven.

Ik heb de indruk dat ze veel onder bomen zitten met een niet te dichte ondergroei, bijvoorbeeld veroorzaakt door een maaibeheer. Ook lijken ze een voorkeur te hebben voor vochtige plekken. Kansrijke plekken voor waarnemingen zijn bosranden, parken, wegbermen, tuinen en visvijvers. De mannetjes zijn vooral op warme zomeravonden en nachten actief. De glimwormen zijn bij warm weer van april tot en met oktober te zien.

Waarnemingen doorgeven aan:
Robert Huynen
Bremersweg 11, 6419 PD Heerlen

VLEERMUIZEN IN HUIS

Elk voorjaar en elke zomer zijn er mensen die ontdekken dat er vleermuizen in hun huis zitten. In elk dorp is wel een vleermuiskolonie te vinden. Sinds kort heeft de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) een netwerk van gemeentelijke meldpunten en vleermuiswerkers ingesteld die mensen met problemen met vleermuizen helpen.

In het voorjaar vormen vrouwtjesvleermuizen kraamkolonies waarin de jongen geboren worden. Hoewel een kraamkolonie tot wel honderd dieren op kan lopen, wordt per vrouwtje

*Deze twee dwergvleermuizen werden met een bierglas en viltje gevangen en daarna teruggezet bij de kolonie
(foto: J. Kluskens, IKL).*

doorgaans maar één jong per jaar geboren. Voor bewoners is het meestal een angstige gedachte dat er zo een groot aantal dieren uit hun huis komt vliegen. De reactie dat de vleermuizen moeten verdwijnen is dan ook niet helemaal onbegrijpelijk. Het is echter zeer onverstandig om in te grijpen zonder dat men verstand van vleermuizen heeft. De overlast wordt waarschijnlijk alleen maar erger.

In 2000 werden in Limburg 96 meldingen afgehandeld waarbij in totaal 2.393 vleermuizen werden geteld. Verreweg het grootste aantal meldingen (55) had betrekking op dwergvleermuizen. In 31 gevallen was er sprake van een kraamkolonie. Hierbij werden 2.169 dwergvleermuizen geteld. Er waren 24 vondsten van vleermuizen waarbij 42 dwergvleermuizen werden gevonden. De dwergvleermuis is een kleine vleermuis die bij voorkeur in spouwmuuren verblijft. Twaalf meldingen hadden betrekking op Laatvliegers. Deze grote vleermuis verblijft bij voorkeur onder (oudere) dakpannen. Er werden

126 dieren geteld. Een melding had betrekking op een dode grootoorvleermuis. Een verzwakte Watervleermuis kon na een korte verpleegperiode weer vrijgelaten worden, terwijl een Rosse vleermuis die in het prikkeldraad was blijven hangen is overleden. Van de zeer zeldzame ingekorven vleermuis waren er twee meldingen. In een geval had een kat een vleermuis te pakken gekregen. In het andere geval werd een verblijfplaats gemeld zonder dat er sprake was van overlast. In 21 gevallen kon niet worden vastgesteld om welke soort het ging.

Om contact te krijgen met het meldpunt kunt u bellen met het gemeentehuis. Het meldpunt is bedoeld voor mensen die echt overlast van vleermuizen ondervinden. Het is niet de bedoeling dat u belt om een door de tuin vliegende vleermuis te melden.

Jan Kluskens, Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen, tel. 0475-386430

BINNENWERK BUITENWERK

VRIJDAG 1 JUNI organiseert de **Plantenstudiegroep** een excursie naar de Curfsgroeve. Martine Lejeune verwacht geïnteresseerde plantenliefhebbers om 10.00 uur bij de Geulhemermolen.

WOENSDAG 6 JUNI houdt de **Vlinderstudiegroep** haar laatste bijeenkomst voor de zomervakantie. Er is dan nog gelegenheid om vakantie-doelen te bespreken en eventueel de aantallen waargenomen vlinders van dit jaar. De avond wordt gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht en begint om 20.00 uur.

DONDERDAG 7 JUNI verzorgen Olaf Op den Kamp en Wouter Jansen voor **Kring Maas-tricht** een voordracht over de Bever in Limburg. Daarbij zal worden ingegaan op de levenswijze van Bevers in het algemeen, de verspreiding van de Bever in Limburg en plannen om eventueel Bevers uit te zetten in Limburg. Ook zal er worden ingegaan op een gebied in de Eifel waar al Bevers zitten. Deze bijeenkomst wordt gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. U bent vanaf 20.00 uur welkom.

VRIJDAG 8 JUNI houdt de **Plantenstudiegroep** een excursie naar het Meerssenerbroek. Geïnteresseerde plantenliefhebbers zijn om 10.00 uur op NS-station Meerssen aanwezig.

VRIJDAG 8, ZATERDAG 9 EN ZONDAG 10 JUNI houdt het genootschap een inventarisatieweekend in de Weerterbossen. Voor meer info en opgave bij Henk Heijligers (tel. 077-4632885).

ZATERDAG 9 JUNI verzorgt de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar het Trichterberg-Savelsbosch. Er wordt om

10.00 uur vertrokken vanaf NS-station Maastricht (achterzijde aan de Meerssenerweg). Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZONDAG 10 JUNI houdt de **Molluskenstudiegroep Limburg** een excursie naar de Weerterbossen. Er wordt vertrokken om 10.00 vanaf wegrestaurant Wildenberg (A2, ten oosten van Weert). Opgave bij Stef Keulen (tel. 045-4053602).

WOENSDAG 13 JUNI vertrekken leden van **Kring Venlo** om 14.00 uur voor een natuurwandeling op de Groote heide en/of in het ernaast liggende Duitse natuurgebied. Tijdens deze wandelingen, die voor iedereen toegankelijk zijn, komen onderwerpen als natuur, historie en beheer aan de orde. Vertrek vanaf het informatiecentrum Groote Heide.

DONDERDAG 14 JUNI organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een practicumavond. Deze avonden zijn bedoeld om vondsten te bekijken, te bediscussieren en uiteindelijk te determineren. De bijeenkomst wordt gehouden in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek aan de Ransdalerstraat 64, te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

VRIJDAG 15 JUNI houdt de **Plantenstudiegroep** een excursie in het natuurontwikkelingsgebied Ingendaal. Martine Lejeune wacht op excursiegangers bij de Geulhemmermolen. Vertrek is om 10.00 uur vanaf NS-station Maastricht (ingang Meerssenerweg).

ZATERDAG 16 JUNI verzorgt de **Plantenstudiegroep** i.s.m. de **Plantenwerkgroep van Likona** een excursie langs de muurflora in de binnenstad van Maastricht. Deze excursie onder leiding van Tineke de Jong en Minne Feenstra vertrekt om 10.00 uur vanaf NS-station Maastricht (ingang Meerssenerweg).

ZONDAG 17 JUNI organiseert **Kring Heerlen** een excursie naar het Wormdal. Olaf op den Kamp leidt geïnteresseerden rond in dit dynamische gebied. Het Wormdal is een natuurontwikkelingsgebied dat veel boeiende soorten herbergt. Belangstellenden staan om 13.30 uur op de kleine parkeerplaats aan de Spoorsingel te Heerlen (schuin tegenover het Sporthotel) of om 14.00 uur op het kleine parkeerplaatsje bij de spoorwegovergang te

Haanrade aan de Meuserstraat (komende vanuit Heerlen, ongeveer 100 meter vóór de kerk links afslaan).

ZONDAG 17 JUNI organiseert de **Kring Venlo** een plantenexcursie op de Groote Heide in Venlo. Frans Coolen zal belangstellenden wijzen op de grote diversiteit van planten in dit natuurgebied. De excursie begint vanaf het informatiecentrum van het Limburgs Landschap aan de Hinsbeckerweg, om 14.00 uur.

ZONDAG 17 JUNI houdt **Kring Venray** een gezamenlijke excursie met IVN Geysteren naar het Sarsven en de Banen. Info en opgave bij Henk Heijligers (tel. 077-4632885).

VRIJDAG 22 JUNI trekt de **Plantenstudiegroep** naar de IJzeren Kuilen. Excursieleider Martine Lejeune verwacht geïnteresseerde plantenliefhebbers om 10.00 uur bij NS-station Meerssen.

ZATERDAG 23 JUNI houdt de **Plantenwerkgroep van Likona** i.s.m. de **Plantenstudiegroep** een excursie naar de Kikbeekbron en Ven-op-de-Berg (Maasmechelen). Jos Gorissen (Likona) verwacht belangstellenden om 8.00 uur achter NS-station Maastricht of staat 9.00 uur bij de kerk van Opgimbie (Maasmechelen).

DONDERDAG 26 JUNI houdt de **Mollusken Studiegroep Limburg** een werkvondt bij Stef Keulen thuis. Opgave bij Stef Keulen (tel. 045-4053602). Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 29 JUNI organiseert de **Plantenstudiegroep** een excursie naar Meerssen. Martine Lejeune zal met geïnteresseerden het Schutterijveld, de Proost de Beaufortstraat en "het eiland in de Geul" de planten onder de loupe nemen. Excursiegangers vertrekken om 10.00 uur vanaf NS-station Meerssen.

ZATERDAG 30 JUNI neemt Olaf op den Kamp leden van de **Plantenstudiegroep** mee naar Duitsland. In het Perlenbachtal (Noord-Eifel) worden bloemrijke hooilanden bezocht. Daar kan onder meer verwacht worden: *Vicia orobus*, *Arnica montana* en *Meum athamanticum*. Excursiegangers vertrekken om 9.00 uur vanaf NS-station Maastricht of om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats tegenover het Sporthotel bij NS-station Heerlen of staan gereed op de brug over de Perlenbach bij de Höfenermühle (tussen Höfen en Kalterherberg).

ZATERDAG 30 JUNI trekt de **Paddestoelenstudiegroep** naar de Bergerheide (Geulhem). Samenkomst om 10.00 uur bij NS-station Valkenburg. Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

VRIJDAG 6 JULI bezoekt de **Plantenstudiegroep** onder leiding van Fons Reijerse de Oostrumse beek en het Geysters ven (o.a. Moerashertshooi, Vlottende bies en Klein Glidkruid). Belangstellenden bevinden zich om 10.00 uur bij NS-station Venray.

DONDERDAG 12 JULI trekt Eduard Blink met geïnteresseerde plantenliefhebbers weer naar de omgeving van Ittervoort. Deze inventarisatie van de **Plantenstudiegroep** vertrekt om 9.30 uur vanaf de parkeerplaats de Geusselt (nabij McDonalds) of om 10.00 uur bij de kerk van Ittervoort. De excursie duurt tot circa 13.00 uur.

ZATERDAG 14 JULI houdt **Floron** een streepexcursie naar de omgeving van Venray. Leden van de **Plantenstudiegroep** kunnen er ook aan mee doen. Fons Reijerse verwacht plantenliefhebbers om 10.00 bij NS-station Venray.

ZATERDAG 14 JULI verzorgt de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar de Brunsmerheide, waarbij speciaal de oevers van de Rode beek bekeken worden. Samenkomst bij station Heerlen (noordzijde). Vertrek om 10.00 uur. Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

DONDERDAG 19 JULI organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een practicumavond. Deze avonden zijn bedoeld om vondsten te bekijken, te bediscussieren en uiteindelijk te determineren. De bijeenkomst wordt gehouden in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek aan de Ransdalerstraat 64, te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZATERDAG 28 JULI houdt de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar het Kolmonderbosch bij Nyswiller. Samenkomst om 10.00 uur op busstation Gulpen. Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055). Aanvang 19.30 uur.

ZATERDAG 4 AUGUSTUS verzorgt de **Plantenstudiegroep** een excursie in de omgeving van Limbricht. Eduard Blink vertrekt om 10.00 uur vanaf NS-station Sittard (uitgang Limbrichterveld).

ZATERDAG 11 AUGUSTUS houdt de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar het Imstenraderbosch bij Benzerade. Er wordt samengekomen bij NS-Station Heerlen (noordzijde). Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055). Aanvang 19.30 uur.

DONDERDAG 16 AUGUSTUS organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een practicumavond. Deze avonden zijn bedoeld om vondsten te bekijken, te bediscussieren en uiteindelijk te determineren. De bijeenkomst wordt gehouden in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek aan de Ransdalerstraat 64, te Ransdaal. Aanvang 19:30 uur. Bij deelname wordt verzocht van te voren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

Contactpersoon: Y. Damstra, Lunastraat 11, 6043 VE Roermond, herpetofauna@nhgl.org

PLANTENSTUDIEGROEP

Secretaris: Olaf Op den Kamp, Adriaen Brouwerstraat 36, 6464 AW Kerkrade, planten@nhgl.org

SPINNENWERKGROEP LIMBURG

Inlichtingen: J.H.G. Peeters, tel. 043-3505484 (overdag), spinnen@nhgl.org

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVEN

Secretaris: Joep Orbons, Holdaal 6, 6228 GH Maastricht, sok@nhgl.org

VLINDERSTUDIEGROEP

Secretaris: J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.org

ZOOGDIERENWERKGROEP

Inlichtingen: bureau NHGL, Godswederstraat 2, 6041 GH Roermond, zoogdieren@nhgl.org

PADDESTOELENSTUDIEGROEP

Inlichtingen: P.H. Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg, paddestoelen@nhgl.org

VISSENWERKGROEP

Inlichtingen: R. Akkermans, Wilhelminalaan 47, 6042 EL Roermond, vissen@nhgl.org

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.org

VOGELSTUDIEGROEP

Contactpersoon: R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.org

WERKGROEP BEHOUD SCHINVELDSE BOSSSEN EN BRUNSSUMMERHEIDE

Secretaris: P. Spreuwenberg, Aan de Slagboom 2, 6372 KW Schaesberg, brunssummerheide@nhgl.org

MOSSENSTUDIEGROEP

Inlichtingen: J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, mossen@nhgl.org

WERKGROEP MEINWEG

Inlichtingen: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, meinweg@nhgl.org

STUDIEGROEP BLOEMEN EN BIJEN

Contactpersoon: L. Hensels, Tramstraat 9, 6088 EA Roggel, bijen@nhgl.org

LIBELLENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.org

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

Contactpersoon: S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.org

KRING MAASTRICHT

Voorzitter (a.i.): D.Th. de Graaf, Klokbekestraat 20, 6216 TR Maastricht, maastricht@nhgl.org

KRING HEERLEN

Voorzitter: P. Thomas, L.T.M.-weg 26, 6412 BP Heerlen, heerlen@nhgl.org

KRING VENLO

Voorzitter: J. Eenshuistra, L. van Beierenstraat 1, 5913 VM Venlo, venlo@nhgl.org

KRING ROERMOND

Voorzitter: M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.org

KRING VENRAY

Secretaris: H. Heijligers, Lottumseweg 27, 5872 AA Broekhuizen, venray@nhgl.org

NATUURHISTORISCH M A A N D B L A D

REDACTIE G. Verschoor & H. Heijligers (hoofredactie), D.Th. de Graaf, J.T. Hermans, M. Lejeune, T.J.D. Mulder & J.H. Willems (redactie), R. Steverink (redactie-assistent), Godswederstraat 2, 6041 GH Roermond, redactie@nhgl.org

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen opgesteld door de redactie. Richtlijnen kunnen worden aangevraagd bij bovenstaand redactieadres.

Basisontwerp typografie: Graatsma & Bruystens, Maastricht.

Grafische verzorging: Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, info@bvdn.nl.

Druk: SHD Grafimedia, Swalmen.

ISSN 0028-1107

COPYRIGHT Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

DAGELIJKS BESTUUR F. Coolen (voorzitter), H. Schmitz (secretaris), H. van der Weijden (penningmeester), R. Akkermans (vice-voorzitter), Godswederstraat 2, 6041 GH Roermond, bestuur@nhgl.org.

BUREAU Henk Heijligers (bureau manager) & Roel Steverink (bureau medewerker), Godswederstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, bureau@nhgl.org.

LEDENADMINISTRATIE N.A. van de Wal, Godswederstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470 ledenadministratie@nhgl.org, giro: 1036366, voor België: 000-1507143-54.

LIDMAATSCHAP € 25 (f 55,-; BF 1000) p/j., jeugdleden t/m 23 j. & 65+-leden € 12,50 (f 27,50; BF 500); bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 75 (f 175,-; BF 3000).

BESTELLINGEN van Publicaties, (oude) Maandbladen en andere uitgaven: uitsluitend schriftelijk bij het Publicatiebureau Natuurhistorisch Genootschap, Groenstraat 106, 6074 EL Melick.

LOSSE NUMMERS € 3 (f 6,60); leden € 2,50 (f 5,50) m.u.v. extra dikke en themanummers (excl. porto).

INTERNET <http://www.nhgl.org>

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, tel. 0475-462440, snl@nhgl.org.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek op het gebied van natuur en landschap in de provincie Limburg. B. op den Camp, Westrand 42, 6225 AT Maastricht, tel. 043-3622808, lierelei@nhgl.org.

STICHTING I.R. D.C. VAN SCHAÏK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg. E.H.J.R. Lamkin, Tongerseweg 318, 6215 AC Maastricht, tel. 043-3479823/06-21974124 (b.g.g.), vanschaikstichting@nhgl.org.

Provincie

Limburg

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.